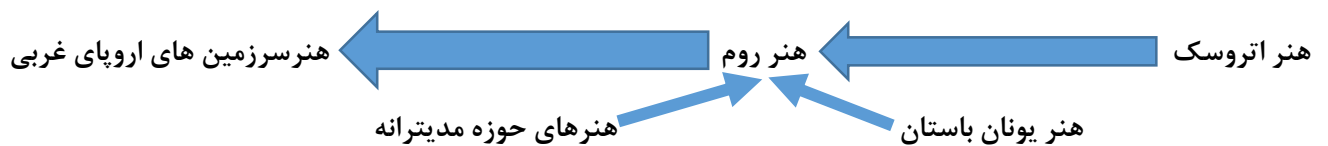

هنر اتروسک یا اتروپایی

هنر اتروسک عمدتاً در قرن های هفتم و هشتم قبل از میلاد و در پی مهاجرت و اقامت یونانیان در ایتالیا جنوبی شکل گرفت و تکامل یافت.

اتروسک ها با سرمشق قرار دادن شهرهای یونانی از زندگی در روستاها دست برداشتند و به تمدن شهری روی آوردند و در شهرهای مستحکمی بر فراز تپه ها اسکان یافتند.

آنها در قرن ششم پیش از میلاد بیشتر نواحی شمالی و مرکزی ایتالیا را از دژهای نیرومندی چون **تارکوینی**، **چروتی**، پروسیا (**پروجای** امروزی) و... در زیر فرمان خود داشتند.

هنر رومی، وارث بلافصل تمام فرهنگ های پیشین حوزه مدیترانه و ترکیبی از هنر های روزگار باستان و هنر اتروسک بود. رم نیز نقش بزرگی در انتقال تمدن به اروپای غربی داشت. به همین دلیل در دوره های بعد، هنر روم نمادی از هنر روزگار باستان به شمار می رفت.

خصوصیات کلی معماری اتروسک

- فرم ساختمان ها **مستطیل شکل ساده** با **سقف شیب دار** تدریجاً تکامل یافت.
- این فرم های ساختمانی در دهلیزهای سرگشاده خانه های **پومپئی** و **هرکولانوم** به اوج تکامل رسید.
- معبد اتروسک ها بر **پایه ای (سکویی) بلند** به نام **پودیوم** قرار داشت، فقط از **یک طرف پله** می خورد.
- سازه ها در بیشتر موارد از **چوب و خشت** با **تیرهای عمودی و افقی** ساخته می شد.
- روبنای چوبی سازه ها، با **تزیینات نقش برجسته از گل پخته** است.
- در **سردرب های ورودی تزیینات زیادی** کار می شد.
- خطوط منحنی نرم + فرم های سیال + وجود المان های رقص در تزیینات دیواری اتروسک ها **نشانه زندگی پرنشاط**

ساختن سکو یا پودیوم که صرفاً از یک طرف پله خورده است + به سقف شیب دار ورودی توجه شود + تزیینات زیاد سردرب نیز دیده شود

مهمترین سازه های معماری اتروسک ها

الف - نکرپولیس

شهرهایی است که اتروسک ها برای مردگان می ساختند.

خارج از شهر + شبکه ای از خیابان های متعدد + مقبره ها براساس منطقه و رسوم محلی فرق می کردند + در شمال اتروریا مقابر در سطح زمین و در جنوب در دل کوه می کردند.

تومولوس

نکرپولیس از کنار هم قرار گرفتن چندین مقبره

تومولوس حاصل می شوند.

تومولوس رایج ترین نوع مقبره اتروسک ها است که یک مقبره با ساختمانی مدور است + تومولوس با توجه به شکل گنبدوارش دنباله روی از سنتی برخاسته از حوضه مدیترانه است.

بیشتر فضاهای درونی مقابر اتروسک ها از جمله تومولوس ها چهار گوش هستند.

توفا

در جنوب اتروریا توفا در دل خاک وجود دارد + توفا سبب آسانی حفاری در دل خاک می شد + توفا: خاکستر سخت فشرده آتش فشانی است + به سادگی کنده می شود + اما در تماس با هوا مانند بتون سخت می شود + توفا را به صورت قالبسنگ که نیاز به پختن ندارد می برند و در ساختمان به کار می گرفتند.

ب- اتاقک های زیر زمینی چروتری

متعلق به قرن سوم قبل از میلاد یکی از نمونه های بارز معماری اتروسک می باشد.

ستون دار + سر ستون ها ایونییایی + سقف شیب دار + برای ایجاد این ستون ها آن قدر خاک حاوی توفا را تراشیده اند، تا شکل ستون از آن درآمده است.

از این اتاقک های زیر زمینی برای مقابر خانوادگی استفاده می شده است (تمام اعضا خانواده و خدمتکاران آنها) + وسایل تزئینی مرده ها را در تاقچه ها یا فرونشستگیهای دیوارها قرار می دادند + تزئینات روی دیوارهای این مقابر زیرزمینی حاوی

انواع سلاح + ابزار و وسایل مختلف +
ملزومات پخت و پز هستند.

نقوش مقابر چروتری یا کائره دقیقاً برخلاف مقابر تارکوینی ها می باشد.

ج- مقبره پلنگان

معروفترین مقبره تارکوینی ها + رنگ نقوش دیواره های این اتاقک های زیرزمینی زنده و گرم است + موضوعات آنها برخلاف چروتری از افسانه های یونانی سرچشمه می گیرد + اغلب نشان دهنده میهمانی و شادمانی است + در این نقاشی ها تصاویری از نوازندگی و رقص نیز دیده می شود + سقف این اتاقک های زیر زمینی در تارکوینی ها نیز شیب دار است.

د- معبد فور تانا ویرلیس

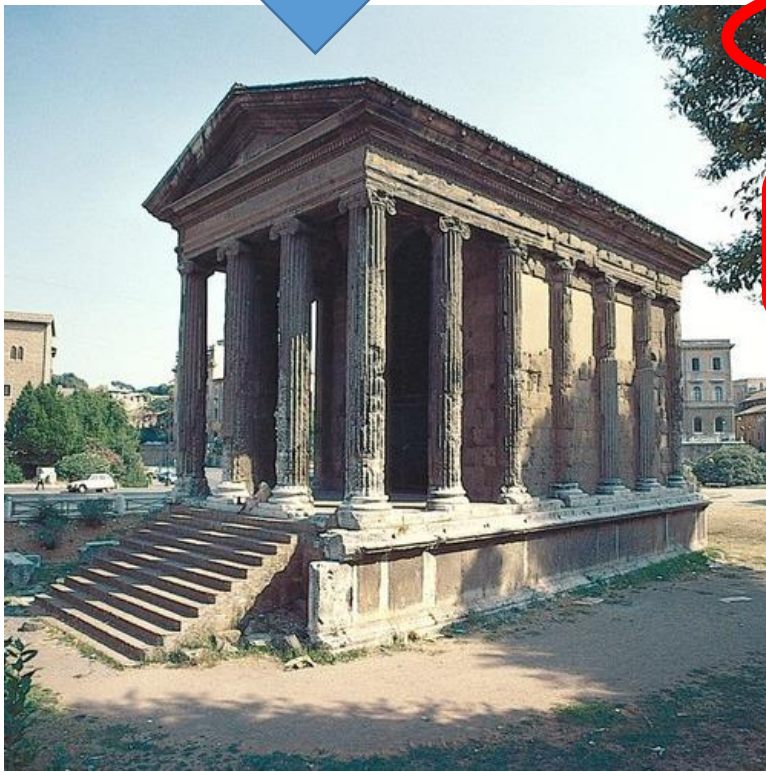
در اواخر قرن دوم قبل از
میلاد در شهر رم ساخته شده ترکیبی از عناصر
هنر معماری اتروسک و یونانی است.

شبهه یک معبد دور ستونی ایونایی است + مقصوره بزرگ در پشت رواقی عقب نشسته + ساختمان بر روی سکوی بلند اتروسکی + مقصوره کل عرض سکورا در بر گرفته است + بنابراین ستون های رواق معبد آزاد هستند و در نگهداری سقف عملاً نقشی ندارند + برخی اوقات این ساختمان ها را شبه دور ستونی هم می گویند.

• تاثیر معماری اتروسکی بر معماری رومی با توجه به آثار اندکی که از اتروسک ها باقی مانده ، قابل توجه است.

• معبد موضوع خاصی برای معماران رومی نبود ، بلکه موضوع اصلی کارهای ایشان در ساختن ساختمان ها و ابنیه بزرگ و عمومی خلاصه می شد.

اساس معماری رومی بر پایه معماری اتروسک یا اتروریایی بوده است.

خاستگاه سرزمین اتروسک، توسکان بین فلورانس و رم در ایتالیای امروزی بود.

از ساختمان معابد اتروسک تنها شالوده‌های سنگی بر جای مانده است. زیرا خود بنا از چوب ساخته می‌شد. اتروسک‌ها به دلایل مذهبی کاربرد سنگ را در معماری معابد خود جایز نمی‌شمردند.

طراحی شهری اتروسک

طراحی شهری اتروسک‌ها بر اساس شبکه شطرنجی استوار بود.

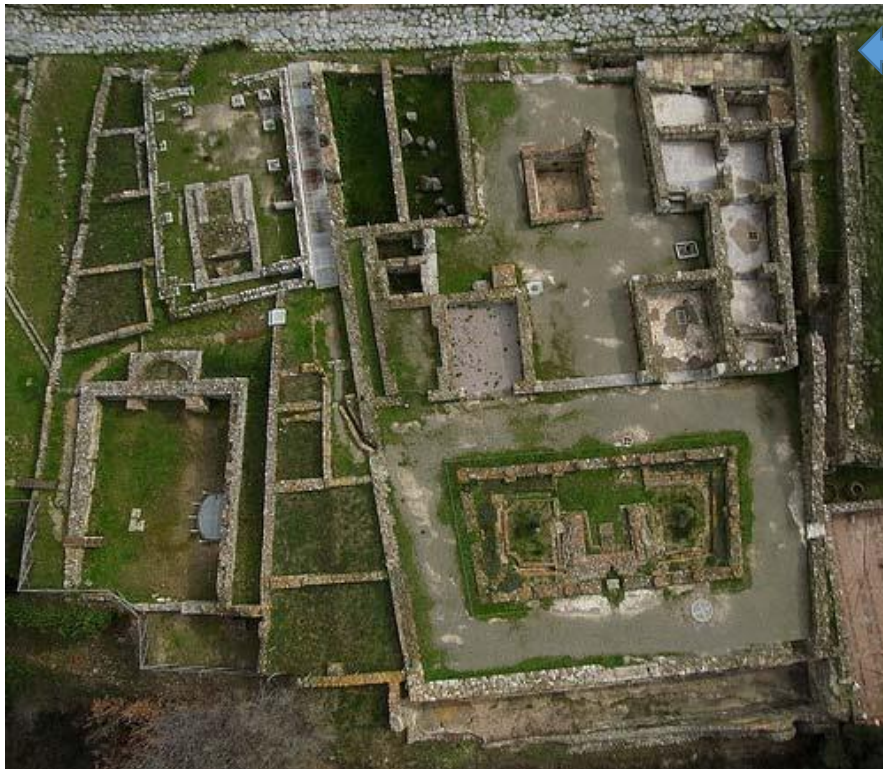
بر اساس عقاید دینی ایشان که آسمان را بر مبنای چهار جهت اصلی به چهار ناحیه تقسیم می‌نمودند.

اردوگاه‌های نظامی محصور اتروسک‌ها نیز به نام کسترا با پلان چهار گوش از شبکه شطرنجی برخوردار بوده و اغلب تبدیل به شهرها می‌شدند.

اثر شاخص بر جای مانده اتروسک‌ها دروازه آگوست در پروجا می‌باشد که الگوی معماری رومی قرار گرفت.

پیکر تراشی

در مقبره اتروسک‌ها، اسباب و اثاثیه قابل توجهی از گل و مفرغ به صورت پیکره باقی مانده است + اتروسک‌ها گل و مفرغ را بر سایر مواد اولیه برای ساخت پیکره ترجیح می‌دادند + این پیکره‌ها از راه قالبگیری ساخته شده‌اند و نه از طریق کنده کاری + قالبگیری با خلق و خوی تند و خشن و خوشگذران اتروسک‌ها هماهنگی دارد.

نمونه اول - خاکستر دان سرپوش دار - مفرغین - از شهر کلوسیوم - نیمه دوم قرن هفتم -

بلندی ۸۳ سانتیمتر

سردیس چهره متوفی که خاکستر جسدش در درون این خاکستر دان نگه داری می شود + شکل خاکستر دان شدیداً کروی است + بنابراین چنین فرمی حاوی نیروی خامی است که سردیس با آن چهره خشن و گردن ستبر نیز از آن تاثیر می پذیرد.

نمونه دوم - آپولون متعلق به شهر ویی - گل رس پخته - بلندی ۱۷۵ سانتیمتر - حدود ۵۱۰

قبل از میلاد

پیکره ای ایستاده بوده است که بر خط الراس تیر افقی یک معبد اتروسکی قرار داشته است + قرار دادن چنین پیکره ای حاکی از این مهم است که اتروسکی ها همچون یونانی ها از پیکره ها در معماری استفاده می کردند.

نمونه سوم + ماده گرگ + متعلق به کاپیتول + حدود ۵۰۰ قبل از میلاد + مفرغین +

بلندی حدود ۸۴ سانتیمتر + موزه کاپیتولینی رم

مشهور ترین مجسمه اتروسکی + نماد شهر رم + داستانی افسانه ای دارد + قهرمانان بنیانگذار شهر رم یعنی رومولوس و رموس که در دوران کودکی رها شده بودند، از پستان های یک ماده گرگ شیر خوردند + قدمت این افسانه به قرن چهارم پیش از میلاد بر می گردد + پیکره های دو کودک بعدها و در عهد رنسانس به مجسمه افزوده شده است.

